

Motion till riksdagen 2013/14:Ub205

av **Stefan Svanström (KD)**

Klassikerlista i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att inrätta en klassikerlista med böcker, filmer, pjäser och musik som alla svenska elever ska ha tagit del av när de lämnat skolan.

Motivering

God läsförståelse är nyckeln till framgång i de flesta av skolans ämnen och grunden för ett livslångt lärande och ett aktivt liv som samhällsmedborgare. Därför är det oroande att de senaste internationella kunskapsmätningarna visar att den nedåtgående trenden vad gäller svenska elevers läsförståelse fortsätter. Att behärska det svenska språket är en nyckel för framgång i samhället. För ett barn som växer upp i ett hem utan böcker och utan en lästradition är det särskilt viktigt att skolan stimulerar och uppmuntrar läsning, inte minst om man i hemmet inte talar svenska.

Under ett antal år har inriktningen på undervisningen varit att det viktigaste är *att* barnen läser, inte *vad* de läser. I ett avseende är det sant, det är viktigt för barns läsutveckling att stimulera all läsning, att inspirera och sporra lusten att läsa. Men denna inställning riskerar samtidigt att leda till att eleverna inte kommer i kontakt med litteraturhistoriens stora namn och den kulturella referensram som många klassiska verk bidrar till. Därmed förlorar de viktig vägledning in i en litterär värld som kan berika livet och utveckla deras egen utveckling och språkliga förmåga. På ett samhälleligt plan riskerar det leda till språklig utarmning, historielöshet och förlorad kunskap om vårt kulturarv. I förlängningen undermineras den styrka som finns i att ha en gemensam och sammanhängande kulturell identitet, något som i modern forskning visat sig ha stor betydelse för den institutionella utvecklingen i ett land liksom för att skapa ett förtroendefullt utbyte med låga transaktionskostnader mellan människor.

Fel! Okänt namn på

En bärande tanke i folkbildningstraditionen är också att även de mindre privilegierade, de som inte fötts in i en bildad miljö eller haft välutbildade föräldrar, genom att erövra kunskap, kan lyfta sig själva och forma ett bättre liv. Om skolan överger denna tanke så nyttjar vi inte skolan som en institution för ökad integration, jämlikhet och mer lika livschanser. Om inte skolan generellt erbjuder vägledning in i kulturen och litteraturhistorien så blir det ett privilegium för dem som får detta med sig hemifrån eller vars föräldrar medvetet valt en skola där detta är ett inslag.

I en tid av mångfald och alltmer individualiserad mediakonsumtion ökar också behovet av gemensamma referenspunkter. Den vunna friheten att konsumera kultur och litteratur efter eget intresse är visserligen högst önskvärd, men leder samtidigt till att fundamentala insikter om det egna samhällets historia och kulturella bakgrund riskerar att gå förlorad.

Jag anser mot denna bakgrund att det nu är tid att införa en klassikerlista, en lista med kulturella och litterära verk – romaner, noveller, essäer, sagor, dikter, – men också filmer, pjäser, konstverk och musik, som alla elever bör komma i kontakt med och ta del av under sin skolgång. En lista bör gälla för grundskolan, där varje årskurs har sina obligatoriska och därutöver rekommenderade verk. För gymnasieskolan bör listans rekommenderade verk vara olika beroende på vilket program eleven har valt, men med en gemensam bas av obligatoriska verk för varje gymnasieår.

Formerna för urvalsprocessen bör utredas vidare, men den skall sträva mot att vara öppen så att många enskilda och organisationer kan bidra. En rimlig ordning vore att Skolverket har huvudansvaret men där de litteraturhistoriska och idéhistoriska institutionerna vid våra universitet involveras och tillåts spela en stor roll. Svenska Akademien bör vara involverad likväl. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 25 september 2013

Stefan Svanström (KD)